

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

FoF-bulletin

Nyhetsbrev fra Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Nr. 2/2016

Høstsemesteret

Instituttleders hilsen

2016 har vært et godt år for FoF, til tross for anstrengt økonomi. Vi har fått ansatt en hel rekke nye personer som har erstattet noen av de mange avganger de siste årene. Vi har fått uttelling på våre FriPro søknader, som eneste HF miljø, både i fjor og i år. Vi fikk UiBs eliteforsker for HF og det utlyses nå to postdoktorstillinger i dette prosjektet. Michael Baumgartner er på plass neste september.

Til tross for at vi nå har en fast, vitenskapelig stab ved FoF som gjør oss i stand til å legge mer langsiktige planer om forsknings- og undervisningsutvikling, er det blitt tydelig at FoF er sterkt underbemannet, spesielt når vi sammenligner oss med andre HF-miljøer. Vi produserer langt flere studiepoeng per ansatt enn noe annet miljø og institutt. Vi har langt færre administrativt ansatte i forhold til studiepoengproduksjonen. Vi har i mange år hatt et driftsbudsjett langt under det andre HF-institutter har, og selv med reduksjonen vi har opplevd det siste året, ligger vi fortsatt langt under andre institutter. Våre stipendiater fyller opp hele sin undervisningsplikt (det 4. år i stipendperioden), noe som ikke er tilfellet ved andre institutter ved HF. Det betyr at arbeidsbelastningen for den enkelte ansatte er langt høyere ved FoF enn ved andre HF institutter.

Til tross for dette opplever jeg en enorm vilje hos alle ved FoF til å gjøre mer enn det som forventes for at vi skal kunne utvikle FoF til det beste filosofimiljø i Norge, og til et sterkt

institutt internasjonalt. Vi har gode muligheter til å bli ledende i policy-relevant filosofisk forskning. Utfordringen vår nå blir å få vår fakultets- og universitetsledelse til å forstå at UiB kan få et verdensledende miljø ved en relativt beskjeden satsing på FoF. Det første skritt er allerede tatt, ved at UiB nå utreder et PPE program (Philosophy, Politics, Economics) med FoF.

*Med vennlig hilsen
Reidar Lie*

Nytt fra Instituttrådet

Orienteringssaker

Verneombud 2017-2018

Ole Thomassen Hjortland er valgt til verneombud og Deirdre Catherine Smith er valgt til varaverneombud for kommende periode.

Vedtaksaker

Utlysning av stipendiat og postdoktor i Toppforsksprosjektet (sak 25/2016)

Det er utlyst to postdoktorstillinger (den ene ble endret fra stipendiat til postdoktor p.g.a. kravet til kompetanse) knyttet til [Toppforsksprosjektet](#). Blant kravene som ble stilt var erfaring fra og interesse for statistisk programmering. Ideelt var det et ønske om å finne kandidater med kompetansen innen både filosofi og kausal dataanalyse. I tillegg regner vi med å kunne utlyse en forskerstilling (1-3 år). I så tilfelle vil det bli søkt etter en filosof med sterk interesse for forskningsmetodologi, vitenskapsfilosofi og epistemologi.

Examen philosophicum ved Psykologisk fakultet flyttes til vårsemesteret (sak 26/2016)

Examen philosophicum PS-varianten flyttes til vårsemesteret fra og med 2017.

Oppretting av nytt logikkemne (sak 27/2016)

Det nye emnet har fått kode og tittel *LOG211 Deduksjon og metalogikk*. Emnet overlapper med LOG101 Gyldighet og konsistens i setnings- og predikatlogikk og LOG111 Deduksjon og metalogikk.

Opprettelse av studietilbud «Philosophy and Public Policy» (sak 31/2016)

Det nye studietilbudet vil bli opprettet som en studieretning under det eksisterende masterprogrammet i filosofi ([MAHF-FILO](#)). Instituttet satser på at programmet er oppe og går fra og med høsten 2017. Det vil være mulig å søke opptak med bachelorgrad fra filosofi, økonomi eller politikk men da med krav om at bachelorgraden inneholder visse emner som blir definert i studieplanens krav til forkunnskaper.

Endringer av ph.d. programmet (sak 33/2016)

Endringene omfatter bl.a. spesifiserte leselister for 10 ulike filosofiske disipliner som studentene skal velge to av i sin utdanning. Med grunnlag i disse skal de skrive to *bredde-*

kompetanseessays som skal sikre at kandidatene står bedre faglig rustet enn det som er tilfelle i det eksisterende opplegget. I tillegg skal studentene ta minimum to ph.d.-kurs (utover fakultetets obligatoriske kurs) med et omfang på 3 studiepoeng per kurs. De skal også delta på to ph.d.-seminarer per semester og holde minimum 2 presentasjoner og 2 forberedte kommentarer på disse seminarene i løpet av stipendtiden.

Reduksjon av masteroppgave fra 60 til 30 studiepoeng (sak 34/2016)

Instituttrådet slutter seg til at også masteroppgavens omfang skal vurderes i sammenheng med Undervisningsutvalgets pågående gjennomgang av masterstudiets innhold og innretning. Instituttrådet tilrår at det da bør være mulig for studentene å velge mellom en masteroppgave på 30 og en på 60 studiepoeng.

Høstens gjesteforskere

Pilar Terrés

Pilar Terrés, som tar PhD graden i filosofi ved Universitetet i Barcelona, var gjesteforsker ved FoF fra August til November. Hennes interesseområder er logikkens filosofi og språkfilosofi. Doktorgradsavhandlingens tema er logisk pluralisme, som hun også holdt et foredrag om i instituttets seminarrekke.

Minnian He

Minnian He er fra Kina og ph.d.-kandidat fra [Department of Philosophy in Zhejiang University](#). Hans forskningsprosjekt er knyttet til psykologiens filosofi i Wittgensteins tekster. Han sier følgende om eget prosjekt: «The most important thing which I intend to emphasize here, which also could be extracted from

Wittgenstein's remarks on Psychology (especially on Freud), is that his investigations on philosophy of psychology reveal the possible connection between the identification of circumstance and the constitution of the order of philosophical discourse. This is what I try to provide a thorough discussion of in my current research. The main question which will be discussed there is in what sense those remarks by Wittgenstein on philosophy of psychology have played a role in the process of modelling the normative order of action and in what sense this sort of effect plays a role in the establishing of methodology characteristic of philosophy of social science.

I came me to WAB this summer with this research aim and conduct my research under the supervision of Prof. Kevin Cahill.

This should be a wonderful academic experience for me.»

Christopher Senf

Senf har hatt kontor plass her på FoF i ca et halvt års tid. Senf er begynnende PhD-student i politisk filosofi ved Humboldt-Universität zu Berlin og arbeider med et prosjekt om «Theories of Social Conflict». Senf har deltatt på samlingene til forskningsgruppen innen praktisk filosofi for å forberede presentasjon av doktorgradsprosjektet sitt.

Nye kontorer på Sydneplassen 12/23

Her er en oversikt over de som har fått nye kontoret her på Sydneplassen 12/13 i høst:

- Pål Antonsen, rom 428
- Amund Ove Børdahl, rom 128
- Kevin M. Cahill, rom 315
- Elin Anita Elde, rom 307
- Hans Christian Farsethås, rom 113
- Espen Gamlund, rom 314
- Hans Marius Hansteen, rom 104
- Ragnhild I. H. Jordahl, rom 429A
- Franz Knappik, rom 216B
- Ole Koksvik, rom 216A
- Trygve Lavik, rom 215A
- Rune Fritz Nicolaisen, rom 306
- Ingrid Kilskar Næss, rom 113
- Anders Reiersgaard, rom 218
- Gro Rørstadbotten, rom 101
- Simo Säätelä, rom 217A

- Sveinung Sundfør Sivertsen, rom 218
- Kjetil Mangset Skjerve, rom 431
- Oddvar Storebø, rom 215
- Lars F. Svendsen, rom 310
- Martha Thunes, rom 209
- Jesse Tomalty, rom 217
- David G. C. Vogt, rom 429b
- Mark Young, rom 218

Høstens vikarer innen undervisning

Amund Børdahl (Tekst og kultur, Akademisk skriving, retorikk)

Stehn Mortensen (Akademisk skriving)

Kjersti Berg (Akademisk skriving)

Trude Kristin Mjelde Aarvik (Tekst og kultur)

Arne Rygg (Ex. Phil.)

Marta Thunes (Språk og kommunikasjon)

Ann Kristin Molde (Språk og kommunikasjon)

Anders Didriksen (Språk og kommunikasjon)

Tore Ringheim (Ex. Phil.)

Øystein Hide (Tekst og kultur)

Andreas Fjellstad får FRIPROs mobilitetsstipend

[Andreas Fjellstad](#), er tilknyttet FoF i forbindelse med at han har fått FRIPRO Mobilitetsstipend for prosjektet *Expressing Validity by Revision: Formal and Philosophical Aspects*. Fjellstad søkte om 3,1 millioner kroner.

– Prosjektet handler om gyldighetsparadokset og logisk teori. Prosjektet er innenfor samme fagfelt som Ole Hjortland's pågående prosjekt "Anti-Exceptionalism of Logic", og vil slik sett styrke UiB's profil innenfor filosofisk logikk, sier Fjellstad, som skal samarbeide med Universitetet i Helsinki.

Ole Hjordland fikk HF's pris for unge forskere

Førsteamanuensis i filosofi, [Ole Hjordland](#), er den første som blir tildelt den nyopprettede [prisen for unge forskere i humanistiske fag](#). Prisen er en utmerkelse for unge forskertalenter innen humaniora og skal gi dem inspirasjon til å satse på en forskerkarriere. Den tildeles for fremragende vitenskapelig arbeid utført av en ansatt eller en ph.d.-kandidat ved HF som er 34 år eller yngre i tildelingsåret.

Ole Hjordland har vært ansatt som førsteamanuensis i filosofi ved UiB siden 2014. Han leder et NFR-finansiert prosjekt om grunnlagsproblemer i logikken (Anti-Exceptionalism about Logic, 2016–2020) og er medleder i et annet prosjekt støttet av det tyske forskningsrådet (DFG). Han har publisert flere arbeider i høyt anerkjente internasjonale publikasjonskanaler. Hjordlands forskning preges av sikker metodisk ferdighet i logikkfaget i kombinasjon med evne til nytenkning av grunnleggende logisk-filosofiske problemstillinger og tverrfaglig åpenhet. Han har bred internasjonal erfaring og har vist gode lederegenskaper.

FoF gratulerer Ole Hjordland med prisen!

Akademisk skrivesenter

Prøveperioden for senteret går ut inneværende semester og i den anledning er senteret blitt evaluert. Evalueringsgruppen leverte sin

rapport (som var oppe i fakultetsstyrets møte 6. desember – sak 60/16) 10. november.

Evalueringsgruppen vurderer det som uheldig om Akademisk skrivesenters tilbud forsvinner allerede fra våren 2017 og anbefaler at pilotprosjektet forlenges ut 2017. Av rapporten fremgår imidlertid også at videre drift av senteret vil utløse et finansieringsbehov.

I den vanskelige økonomiske situasjonen fakultetet nå befinner seg, ser fakultetsstyret ingen mulighet for å prioritere videre drift av Akademisk skrivesenter ut over 2016.

Fakultetsledelsen kontakter UiB sentralt, Universitetsbiblioteket og andre fakulteter for å drøfte eventuell videre drift av Akademisk skrivesenter.

Sarah Uffelmann Szeltner's disputas

[Fra HF's ph.d.-intervju med Sarah Uffelmann Szeltner](#)

Sarah Uffelmann Szeltner's disputerte fredag 7. oktober for ph.s.-graden. Avhandlingens tittel er: «[Vom System zum Gebrauch. Eine genetisch-philosophische Untersuchung des Grammatikbegriffs bei Wittgenstein](#)» Szeltner's hadde prøveforelesningen sin torsdag 6. oktober hvor oppgitt tema var: «The concept of 'logic' in Wittgenstein's later writings».

Opponent:

Førsteopponent: Dr. Joachim Schulte, Philosophisches Seminar, Universität Zürich

Andreopponent: Assistant professor Nuno Venturinha, Departamento de Filosofia, Universidade Nova de Lisboa

Tredje medlem i komiteen: Professor Dr. Stefan Majetschak, Institut für Philosophie, Kassel Universität

Leder av komiteen var Professor Anat Biletzki, Institutt for filosofi og førstesemesterstudier, UiB.

Settedekan Professor Reidar Lie ledet disputasen.

Mastergrader høsten 2016

Carl-Fredrik Bassøe: *The causal structure of scientific methods in view of dinets* (veileder: Sorin Ioan Bangu)

avhandling *The causal structure of scientific methods in view of dinets* forsøker C-F Bassøes I å begrunne vitenskapelige metoder ved å bruke begrepene 'event' og 'dinet'. Han har utviklet sin egen dinetteori, som handler om rettede grafer, med supplerende struktur og funksjon. En event er definert som en endring i en dinet.

Events er vist å være de grunnleggende komponentene i kausale lover og årsaksforhold. Dinets demonstrerer strukturelle relasjoner mellom events, sansing, persepsjon, sinn, atferd, instrumenter og apparater.

Diagrammene av rene observasjoner og eksperimenter er forskjellige i struktur, og kan brukes til å adressere ontologiske og epistemiske aspekter av den vitenskapelige metoden. Retningene av pilene i diagrammene mener å løse visse viktige problemer i vitenskapsfilosofi. Diagrammene hjelper oss også med spådommer. En del eksempler fra vitenskapshistorie og medisin brukes for å illustrere hvordan dinetteorien fungerer.

Sverre Voje Blindheim: *Viser zombieargumentet av fysikalisme er en inadekvat teori?* (veileder: Mette Kristine Hansen)

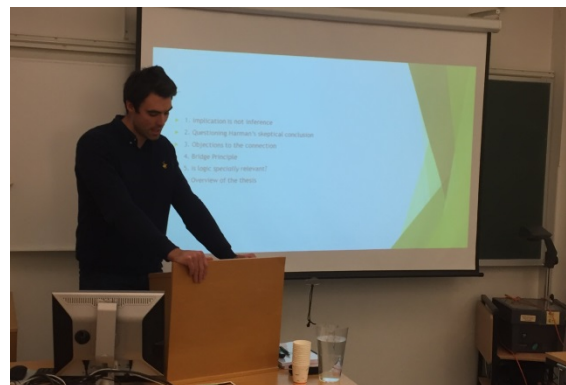
Sverre Voje Blindheim har skrevet en meget selvstendig og god mastergrad i filosofi. I avhandlingens første kapittel belyser Blindheim hva som menes med fysikalisme, samt de nødvendige og tilstrekkelige krav som må stilles til denne metafysiske posisjonen. Han formulerer en fysikalismetese, minimal fysikalisme, som oppfyller disse kravene med utgangspunkt i begrepet om supervenience.

Avhandlingens andre kapittel tar for seg Chalmers berømte zombie-argument. Ifølge Chalmers kan vi tenke oss en verden som er

fysisk identisk med vår verden, men der denne verden er bebodd av filosofiske zombier. Filosofiske zombier er vesener som er fysisk og nevrologisk identisk med oss, men som mangler opplevd bevissthet. Blindheim tar for seg dette argumentet og vurderer det i forhold til ulike forståelser av hva det vil si at noe er tenkelig. Er filosofiske zombie verdener *prima facie* tenkelige? Er de ideelt tenkelige? Er de positivt eller negativt tenkelige?

I det tredje og siste kapittelet av avhandlingen argumenter Blindheim for at zombie-verden er primært tenkelig, men ikke sekundært tenkelig. Han argumenter videre for at zombie-argumentet kan vise at opplevd bevissthet ikke supervenerer logisk på det fysiske, men at dette likevel ikke viser at fysikalisme er falsk. Ifølge Blindheims argumentasjon kan vi fremdeles opprettholde oppfatningen om at opplevd bevissthet supervenerer metafysisk på det fysiske. Følgelig viser *ikke* zombie-argumentet at den formen for fysikalisme som Blindheim karakteriserer som "minimal fysikalisme" er falsk.

Sindre Olausen Søderstrøm: *The Normative Force of Logic* (veiledere: Ole Thomassen Hjortland og Sorin Ioan Bangu)

Sindres offentlige presentasjon av masteroppgaven

Sindre Søderstrøm diskuterer i avhandlingen hvorvidt logiske egenskaper som gyldighet og konsistens har en normativ kraft for resonnering, og i så fall hvilken kraft. Utgangspunktet er Gil Harmans kritikk av logikk som normativ disiplin. I følge Harman er logiske regler ikke egnet til å foreskrive hvordan vi bør oppdatere våre oppfatninger. Sindre vurderer en rekke alternative prinsipper som foregir å imøtegå Harmans kritikk. Ideen er å formulere klare sammenhenger mellom logiske egenskaper og epistemiske normer -

altså normer om hvordan våre oppfatninger bør og ikke bør kombineres. Til tross for at Sindre er positiv til enkelte slike prinsipper, argumenterer han for at de neppe besvarer Harmans opprinnelige kritikk. Bare fordi logiske egenskaper er relevante for visse epistemiske normer, så følger det ikke at at det er en spesiell kobling mellom logikk og resonnering. I stedet argumenterer Sindre for at sammenhengen mellom logiske egenskaper og epistemiske normer bedre kan forklares ved å vise til mer grunnleggende (ikke-logiske) normer, som for eksempel sannhetsnormen.

Nytt fra studentene ved FoF

Nye studentrepresentanter til de ulike råd og utvalg:

Fagutvalget: Paal Fredrik Skjørten Kvarberg er valgt til ny leder.

Instituttrådet: Paal Fredrik Skjørten Kvarberg, Tina Firing og Sofie Lekve. Kristina Miklavic blir første vara, Hans Christian Nordtveit blir andre vara og Fredrik Kolstad Rongved blir tredje vara.

Fagstudiet: Amanda Schei, Andreas Barmen og Nicolai Christiansen. Andreas S. Iversen og Alexander Nygård er vara.

Lesesalsansvarlig: Sofie Lekve.

Fagutvalgets aktiviteter

Det har vært et spennende og innholdsrikt semester for filosofistudentene i Bergen denne høsten. Antall søkere på filosofi i år har vært høyere enn noen sinne, og dette har vært veldig positivt for det sosiale og det faglige miljøet. Etter en svært vellykket fadderuke har seks av de nye studentene tatt på seg aktive verv i fagutvalget, og mange nye ansikter har dukket opp på de forskjellige filosofiarrangementene. Her er det kanskje verdt å nevne at faddergruppen utmerket seg på veldig positivt vis i fadderuken, og at gruppen nesten ble kåret til årets faddergruppe. Ettersom filosofene gjorde det best på rebusløpet, ikke oppførte seg som apekatter, og klarte å holde seg samlet hele uken mener i alle fall fadderne at gruppen

var den rettmessige vinneren av den prestisjetunge kåringen.

Fagutvalgets nyopprettede organ 'faggruppa', har vært ansvarlig for studentseminarene dette semesteret. På det første studentseminaret skulle egentlig Eirik Kjønnøy presentere, men kunne ikke likevel pga uventet sykdom. Faggruppa ønsket ikke å avlyse semesterets første seminar, så faggruppas Terje Opsahl holdt et innlegg om fri vilje rett på tampen! Til tross for en meget kort forberedelsestid var innlegget en kjempesuksess. Sosialkomiteen vartet opp med pesto-pasta og egg og rekesmørbrød. Rom 210 var fylt til randen av studenter, som etter arrangementet fant veien videre til den månedlige fredagspilsen på Ad Fontes. En måned senere holdt Eirik Kjønnøy innlegget med den provoserende tittelen "Kapitalisme fører til fascisme". Den sterke påstanden ble underbygget, kritisert og forsvart. En måned senere var tema noe ganske annet, for da holdt Hans Christian Nordtveit et innlegg om konstruktiv typeteori. Et lite knippe kloke hoder møtte opp og gikk teorien i sømmene, men den ble godt forsvart. Flere oppmøtte er nå overbevist om at denne nye logikken har flere klare fordeler over klassisk logikk.

Filosofifest ©

På filosofisk institutt i Bergen er det noen studenter som har en teori om at det er en kausal forbindelse mellom filosofisk interesse og sjakkinteresse. Den teorien ble videre underbygget dette semesteret da det møtte opp mange nye førstesemesterstudenter på den semesterlige FoF-sjakkturneringen. Alle oppmøtte fikk nyte vafler og saft stelt i stand av sosialkomiteen, noe alle var veldig glade for. Turneringens vinner ble avgjort i et nervepirrende parti mellom tidligere fagutvalgleder Sindre Söderstrøm og nåværende fagutvalgleder og daværende sjakkemester Paal Kvarberg. Hr. Söderstrøm vant partiet på tid til tross for at Kvarberg

hadde en overlegen stilling der han rett og slett ikke rakk å sette Søderstrøms konge i matt før tiden var gått ut. Det betyr at Søderstrøm er regjerende sjakkmeister på FoF. La oss håpe at det å være sjakkmeister ikke går til hodet på Søderstrøm, slik det gikk til hodet på Kvarberg.

Paal gratulerer Sindre med seieren i høstens sjakkturnering

I tillegg til å drive med sjakksport driver filosofistudentene ved UiB med fjellbestigning. Sosialkomiteen hadde som mål å bestige samtlige syv byfjell dette semesteret. Det klarte de nesten, men grunnet uklarheter rundt hva som faktisk er de syv byfjellene ble prosessen noe problematisk. De fikk i alle fall klatret opp på både Blåmanen og Ulrikken, så får en ta fatt på oppgaven igjen neste semester.

Fjelltur

Noe som forhåpentlig også blir gjennomført igjen neste semester er hyttetur. Den første helgen i november dro hele 24 filosofistudenter ut til Eidsholmen for å slippe unna dårlig byluft, vonde lesesalstoler og annet hverdagsmas. Det ble ikke bygget noen båt denne gangen, men det ble utvilsomt bygget

nye bekjenskaper! Hallvard Johannessen disket opp med en ypperlig vegetarrett, studentene klarte å fullføre et meget komplisert puzzlespill, og Jens Didrik sørget for at alle studentene var i seng i nesten rimelig tid.

I tillegg til å være i kontakt med naturen, har fagutvalget vært i kontakt med fagutvalget for retorikk dette semesteret. I forbindelse med det nye faget "Filosofi og Retorikk" som vil være tilgjengelig våren 2017, arrangerte de to fagutvalgene et felles faglig arrangement om dette spennende krysningsfeltet. Trygve Lavik var kveldens første taler og snakket om metafor-teori som en form for filosofisk selvkritikk eller metafilosofi. Deretter holdt Amund Børdahl innlegget "Hvem snakker", som dreide seg om de diskuterendes plass i argumentasjonsanalyse. Til sist holdt Hans Marius Hansteen innlegget "Den moderne sofisten: Kant og retorikken" der en interessant og overraskende forbindelse mellom de antikke sofistene og Kant ble etablert. Etter innleggene var det en diskusjon, der Lavik ikke kunne delta fordi han måtte finne sønnen som var ute i mørket og spilte 'pokemon go'. Det hele var veldig hyggelig. Fagutvalget i filosofi ser frem til en videre forbrødring med studentene vi deler tak med.

Hyttetur

I tillegg til forbrødring med retorikkstudentene, hyttetur, fjellturer, månedlige studenttreff, sjakkturnering og studentseminar har vi hatt flere filmkvelder, vi har hatt brettspillkveld og vi har hatt en filosofifest. Vi i fagutvalget er stolte over det miljøet vi har her på filosofi. Vi gleder oss til neste semester!

Undervisning våren 2017

Kode	Emne	Faglærer
FIL105/235 /335	Innføring i sinnfilosofi	G. Karlsen
FIL106/236 /336	Miljøetikk	T. Lavik/ E. Gamlund
FIL116/216 /316 (E)	Innføring i moderne politisk teori	J. Tomalty
FIL120	Filosofihistoria – frå antikken til opplysningstida	H. Fossheim /R. Sørli
FIL122 (E)	Filosofiske originaltekstar frå antikken til opplysningstida	F. Knappik/ P. de Cuzzani
FIL125	Introduksjon til teoretisk filosofi	S. Bangu/ P. Antonsen/ M. K. Hansen
LOG110	Introduksjon til formallogikk	E. Kolflaath/ G. Karlsen
LOG111/ LOG211/ LOG311	Deduksjon og metalogikk	E. Kolflaath
FIL215/315	Fenomenologi og eksistensialisme	A. Granberg
FIL218/318	Estetikk	O. M. Skilleås
FIL220/320 (E)	Metafysikk	S. Bangu/ P. Antonsen
FIL229/329	Nyere fransk filosofi	Helge Pettersen
FIL230/231 /232/310/ 330/240 E)	Ope emne: Philosophy of Law	C. Freiin von Villiez
FIL230/231 /232/310/ 330/240 (E)	Ope emne: Philosophy and Text Technology	A. Pichler/ R. Falch/ M. Hadersbeck m.fl.
FIL233/333	Filosofien i antikken	H. Fossheim
FIL239/334	Filosofi og kjønn	K. Sampson
FIL238/338 (E)	Moderne europeisk filosofi	F. Knappik
FIL241/341 (E)	Rettsfilosofi	C. Freiin von Villiez
FIL311 (E)	Masterseminar 1	J. Tomalty/ S. Bangu
FIL312 (E)	Filosofisk kjelder og kjeldekritikk	S. Bangu
FIL313 (E)	Masterseminar 2	J. Tomalty/ S. Bangu
DIDAFIL2	Filosofididaktikk 2	H. M. Hansteen
RET202/ RET252	Filosofi og retorikk	H. M. Hansteen

E=undervises på engelsk

Høstens internasjonale konferanser, workshops m.m.

De fleste arrangementer som annonseres i FoF-kalenderen har ikke fått egen omtale her i bulletinen. De som ønsker en oversikt over ulike aktiviteter som ble arrangert ved FoF i løpet av høsten 2016 kan gå inn på instituttets kalender: <http://www.uib.no/fof/kalender>. Bla frem til ønsket måned og klikk på aktuell startdato, så får du oversikt over alle arrangementer fra og med den datoen og frem til dags dato. Det er også mulig å filtrere søket på ulike kategorier som arrangement, disputas, foredrag, gjesteforelesning, konferanse, seminar, workshop m.fl.

WAB på reise

I august arrangerte Wittgensteinarkivet workshop ved den internasjonale Wittgenstein-konferansen i Kirchberg, Østerrike, om nye digitale metoder for edisjonsfilologi og dennes relevans for Wittgensteins Nachlass. Alois Pichler ledet workshopen og var assistert av Rune J. Falch.

Delegasjonen inspiserer scannearbeidet ved Bodleian Library i Oxford.

I september var en delegasjon bestående av Pichler, Falch og Kirsten Bang på besøk i Oxford og Cambridge. I Oxford var det møter med Bodleian Library og OUP i forbindelse med arbeidet med online-utgave av "Bergen Nachlass Edition". I samme forbindelse besøkte vi Wren Library i Cambridge. Dessuten holdt Pichler innlegg på konferansen "von Wright and Wittgenstein in Cambridge", som foregikk i huset von Wright bodde i og som også Wittgenstein hadde periodevis tilhold i."

WAB i Bergen

Arkivet har som vanlig hatt mange besøkende også dette semesteret. Oversikt over hvem som besøkte arkivet finner en på side http://wab.uib.no/wab_goingon.page «Guests and visitors»

Pengenes nytte og unytte for livet

Forskergruppen for subjektivering og senmodernitet ved FoF arrangerte Ulvikseminaret 2016: «Pengenes nytte og unytte for livet» ved Olav H. Hauge-senteret i Ulvik, 26.-27. august.

Seminaret hadde god deltakelse også utover tistedeværelsen til de som holdt innlegg, ikke bare fra gruppen, men også med lokale tilhørere. Seminaret ble organisert og ledet av Stein Arnold Hevrøy og Hans Jacob Ohldieck.

Følgende innlegg ble holdt:

- Kristin Sampson: "Penger og velstand i antikken."
- Ivar Bu Larssen: "Om Mammon."
- Roar Høstaker: "Suzanne de Brunhoff og dei to typane pengar."
- Marie Nerland: "Om kunst og penger."
- Sara Bruteig Olsen: "Penger og sorg."
- Helge Pettersen: "Pierre Klossowski og "La monnaie vivante."
- Claus Halberg: "Veksten, offeret og feiltaket: Senmodernitetens skvis mellom transhumanistens livsmani og martyrens døds-kult, med henvisning til Canguilhem."
- Eirik Kolstad Kjønneøy: "Kollapsen av skillet mellom basis og overbygg."
- Terje Helleesen: "Bifo og Basho - Pengar og poesi."

- Thorvald Sirnes: "The beauty of brutality. Living outside commercialism."

Bergensnettverket for kvinner i filosofi (BNKF)

Denne høsten holdt Gro Rørstadbotten innlegget «[Retorikeren Sokrates: En kontra-diksjon?](#)» 22. september.

Fredag 2. september inviterte nettverket kvinnelige studenter på lunsj. Initiativtakere til dette arrangementet var to av våre masterstudenter, Sofie Lekve og Kristina Miklavic. Det ble et svært hyggelig treff med engasjerte studenter og gode samtaler underveis. Vi gir en ekstra stor takk til våre to medlemmer Sofie og Kristina for nok en gang å organisere en slik lunsjsamling.

Til våren har vår søsterorganisasjon i Danmark invitert til konferanse 24.-25. februar. BNKF har også planer om en konferanse i løpet av våren, mest sannsynlig i mars måned.

Likestillingsmidler til FoF

I årets søknad om likestillingsmidler har Gro Rørstadbotten fått kvalifiseringsstipend på kr 154 000,- til ferdigstilling av doktorgraden.

I tillegg har Bergensnettverket for kvinner fått kr 65 000,- som skal gå til prosjekt-utviklingsstipend for utarbeidelse av ph.d.-søknad. Det tas sikte på at disse midlene enten går til en av de som har avlagt mastereksamen de siste årene eller til en av de som blir ferdig med masterstudiet seinest våren 2017.

Forum og blogg for politisk teori

Følgende foredrag har blitt holdt i høst:

Onsdag 28 september: Steinar Bøyum (UiB): [Evidensbasering og profesjonell autonomi.](#)

Onsdag 26. oktober: Øyvind Schøyen (NHH): [Hvordan forstå varigheten av internaliserte normer i et rasjonelt aktør rammeverk?](#)

Onsdag 30. november: Espen Dragstmo (UiB):
[Er domstolens prøvingsrett nødvendigvis udemokratisk?](#)

Alle innleggene ble holdt i seminarrommet i 1. etasje, Sydneplassen 12/13, kl 12-13.

FoF-folk i aksjon

Amund Børdahl holdt innlegget «Mytilene-debatten i Thukydid» på Antikkgruppens workshop Politics & Philosophy på Voss, 24.-25. november.

Hallvard Fossheim har holdt følgende innlegg i løpet av høsten:

-«Raseforskning, normativitet og historie», Forskningsetiske perspektiver på menneskelige levninger—forskning, forvaltning og formidling, FEK/IMB/KHM/NTM, Oslo (2. desember, 2016)

-“Openness, respect, and participation: consent in a time of transitions”, Nordic Open Science and Research Forum 2016, Helsinki (22. november, 2016)

-“Aristotle on doing well outside Eudaimonia”, The Fourth Annual Oslo Ancient Philosophy Conference, Oslo (5. november, 2016)

-“Artistic research ethics”, Norwegian Artistic Research Forum 2016, Stavanger (17. oktober, 2016)

-“The meaningful life: Aristotle on doing well outside Eudaimonia”, Eudaimonia and the Meaning of Life workshop with Susan Wolf, Oslo (10. september, 2016)

-“Reading Socrates’ drama of death: grief and argument in the Phaedo”, Symposium Platonicum, the International Plato Society, Brasilia (4. juli, 2016)

-“The past in the present: race-related research and the normative force of history”, 3 Societies Meeting 2016, Edmonton (23. juni, 2016)

-“Comment on destrée: aristotle on the nature and value of comedy”, Laughter and Comedy in Ancient Philosophy conference, Oslo (16. juni, 2016)

-Fossheim har også stått for felleskonferanse mellom FoF og IFIKK: “Virtue Ethics Student Conference” 17.-18. november, med 30 kommenterte studentpresentasjoner på to dager.

-Fossheim initierte og ledet Antikkgruppens workshop med tittelen “Politics & Philosophy” på Voss, 25.-26. November.

Espen Gamlund har bl.a. holdt følgende foredrag i høst:

-«Verdien av formidling», 21. oktober Høstsamlingen, UiB.

-«Hvorfor moral?», 2. november, lansering av boken *Perspektiver på PR*, Hotel Terminus, Bergen.

-«Hva er filosofiens legitimitet?», 25. november NTNU.

Ragnhild I.H. Jordahl har holdt presentasjon på følgende konferanser i høst:

- «Dispositional Essentialism and the Laws of Nature» på The 2nd Nordic Network in Metaphysics Conference, University of Agder, 18.-19. oktober.

-PhD Net in Philosophy, University of Uppsala, Sweden, 11.-12. november.

Eivind Kolflaath har holdt følgende foredrag:

-«Koherens og sirkularitet i bevisbedømmelsen» på Eskeland-seminaret på Slirå, 26.-28. august

-«Domskonferansens formål og form» og «Strukturering av bevisbedømmelsen» på Nasjonalt introduksjonsprogram for nye embetsdommere, Bergen 12.-14. september

Kolflaath har deltatt i følgende samtaler:

-«Lov og litteratur». Samtale med Frode Helmich Pedersen 2. september, arrangert av Fagutvalget for allmenn litteraturvitenskap, UiB

-«Juryordningen under lupen: amatørdommere i rettssalen?». Samtale med Frode Sulland og Hans Fredrik Marthinussen 13. september, arrangert av Studentersamfunnet i Bergen

-«Justismord i Norge». Samtale med Tore Sandberg 19. oktober, arrangert av Amnesty

Student Bergen under Menneskerettighetsuken i Bergen

-«Netflix & kill». Samtale med Bjørn Olav Jahr og Bjørn Sørensen 16. november om “True Crime”-sjangeren, arrangert av Studentersamfunnet i Bergen

Anita Leirfall har holdt følgende innlegg:

- "Kant on Absolute Space and Space as an A Priori Intuition", [The 2nd Kant in Asia International Conference: Intuition, East and West](#), Hong Kong Baptist University, Hong Kong, 17-20 December 2016.

- "Om dyre- og miljøetikk", Naturvernforbundet Hordalands arr.: Naturlig Onsdag: Tro, livssyn og miljøansvar, Litteraturhuset i Bergen, 7. desember 2016.

- "On Our Cognition of Real and Virtual Reality (Space)", Workshop: Game Studies and the Philosophy of Games, Department of Information Science & Media Studies, University of Bergen, 25. November, 2016.

- "Om rom og romlig orientering i dataspill", invitert foredrag, Teknisk museum, Oslo, 13. oktober 2016.

- "Kant on Directions and the Feeling of Inner Difference", UK Kant Society Annual Conference: "Kant, Normativity, and Naturalism", Southampton, 5-6 September 2016.

- "Kant on Perception of Force (Power)", Kant in Progress Workshop, University of St Andrews, 7 July 2016.

- "On the Discovery of the Concept of Space", EENPS – Inaugural Conference of the East European Network for Philosophy of Science, Sofia, 24-26 June 2016.

Olof Pettersson holdt innlegget “Poetry + Politics = Rhetoric” på Antikkgruppens workshop Politics & Philosophy på Voss, 24.-25. november.

Alois Pichler har også deltatt på [“WITTGENSTEIN KOMPLETT: sein Nachlass”](#) og [Experten-Gespräch: Wittgenstein Editionen digital und analog – Status quo](#) i BKI “Haus Wittgenstein” Wien, 15. Desember.

Gro Rørstadbotten holdt innlegget “Political discourse and the dialogue form” på Antikkgruppens workshop Politics & Philosophy på Voss, 24.-25. november.

Kristin Sampson holdt innlegget “Penger og velstand i antikken” på Antikkgruppens workshop Politics & Philosophy på Voss, 24.-25. november.

Sveinung Sundfør Sivertsen holdt foredraget “From empathy to normativity.” på konferansen: Kind und Moral, 3.-5. november, Zentrum für Lehrerbildung, Technische Universität Chemnitz.

Simo Säätelä deltok som “invited speaker” ved konferansen Aesthetics Today (39th International Wittgenstein Symposium), Kirchberg am Wechsel 7.-13.08.2016, og holdt 10. august foredraget "Absolute and relative value in aesthetics".

Mark Young har gitt følgende presentasjoner:
-“Transcending the Distinction between Making and Using: The Phenomenology of Technical Artifact Functions” Society for Philosophy of Science in Practice - SPSP 2016 New Jersey, June 18, 2016

-“Production or Emergence? The Phenomenology of Technical Artifact Functions” Society for the Study of New and Emerging Technologies – Snet 2016, Bergen, October 14, 2016

-“Nature as Spectacle: Experience and Empiricism in Early Modern Europe” Bucharest Colloquium in Early Modern Science, 2016, Bucharest, October 26, 2016

Personallytt

Jubilanter

Claus Huitfeldt har vært tilsatt ved UiB i 25 år 1. januar 2017. En begivenhet som nok vil bli markert over nyttår.

FoF gratulerer!

PUBLIKASJONER

Kevin Cahill: "[The Habitus, Coping practices, and the Search for the Ground of Action](#)". I *Philosophy of the Social Sciences*, vol 46 (5), 2016, s. 498-524.

-“Wittgenstein's Paganism” I *Wittgenstein and Normative Inquiry* (red. Mark Bevir og Andrius Gališanka), BRILL (i serien “Studies in Moral Philosophy”), 2016.

Espen Gamlund, Lars Fr. H. Svendsen, Simo Säätelä: *Filosofi for humanister*, Universitetsforlaget, 2016

-“Når du forstår hvorfor vi skal være moralske” (Gamlund) i [Perspektiver på PR](#), Fagbokforlaget, 2016

Hallvard Fossheim: har sammen med Peter Elias og OECD-ekspertgruppen vært nestleder for: [Research Ethics and New Forms of Data for Social and Economic Research](#). OECD Science, Technology and Industry Policy Papers No. 34. OECD 2016. (<http://www.oecd-ilibrary.org/content/workingpaper/5jln7vnpxs32-en>)

-“The Question of Methodology in Plato's Protagoras” i [Plato's Protagoras: Essays on the Confrontation of Philosophy and Sophistry](#). Philosophical Studies Series 125. Springer, 2016, s. 9-21.

Franz Knappik: "[And yet he is a monist. Comments on James Kreines, 'Reason in the world'](#)". Hegel Bulletin, online first, 2016.

-“[Hegel's essentialism. Natural kinds and the metaphysics of explanation in Hegel's theory of 'the Concept'](#)”, European Journal of Philosophy, early view, 2016.

-“Hegel on Consciousness, Self-Consciousness and Idealism”, [International Yearbook of German Idealism 11](#), 2013 (appeared in 2016)

- Review of Vincent Descombes, *Puzzling Identities*, [Notre Dame Philosophical Reviews](#), 2016

Eivind Kolflaath: "[Fortellinger og plausibilitet. Et svar til Frode Helmich Pedersen](#)". Tidsskrift for Rettsvitenskap, 2016, s. 450 – 460.

-Kolflaath har også hatt følgende avisinnlegg:

- «Dragvoll, Laudan og metoden». Innlegg i Klassekampen 29. juni
- «Arild Linnebergs tallmagi». Innlegg i Klassekampen 9. juli
- «[Svar fra «forskningspolitiet](#)»». Innlegg i Bergens Tidende 17. August.

Lenker til omtale og debatt i mediene i forbindelse med Kolflaaths kritikk av justismordprosjektet ved UiB er samlet på <http://folk.uib.no/hfiek/Justismord-Media.html>

Jørgen Pedersen: "[Terskelteori og ulikhet](#)" i Nytt Norsk Tidsskrif, 32, 4 s. 308-320.

Olof Pettersson, Vigdis Songe-Møller (red.): [Plato's Protagoras: Essays on the Confrontation of Philosophy and Sophistry](#). Philosophical Studies Series 125. Springer, 2016.

Olof Pettersson:“Introduction” (Pettersson) i [Plato's Protagoras: Essays on the Confrontation of Philosophy and Sophistry](#). Philosophical Studies Series 125. Springer, 2016, s. 1-8.

-“Dangerous Voices: On Written and Spoken Discourse in Plato's Protagoras” i [Plato's Protagoras: Essays on the Confrontation of Philosophy and Sophistry](#). Philosophical Studies Series 125. Springer, 2016, 177-198.

N. Gangopadhyay & A. Pichler: “Understanding the Immediacy of Other Minds” i European Journal of Philosophy: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/ejop.12196/abstract>.

Gro Rørstadbotten: “Turning Towards Philosophy: A Reading of Protagoras 309a1–314e2”, [Plato's Protagoras: Essays on the Confrontation of Philosophy and Sophistry](#). Philosophical Studies Series 125. Springer, 2016, s. 137-151.

Kristin Sampson: “Visible and Audible Movement in the *Protagoras*” i [Plato's Protagoras: Essays on the Confrontation of Philosophy and Sophistry](#). Philosophical Studies Series 125. Springer, 2016, s. 199-212.

Vigdis Songe-Møller: “Socrates' Irony: A Voice from Nowhere? On Voice (*Phônê*), *Topos*, and *Atopos* in Plato's *Protagoras*” i [Plato's Protagoras: Essays on the Confrontation of Philosophy and Sophistry](#). Philosophical Studies Series 125. Springer, 2016, s. 165-176.

Lars Fr. H. Svendsen: “Boredom and the meaning of life”, i Michael E. Gardiner & Julian Jason Halady (red.): *Boredom Studies Reader: Frameworks and Perspectives*, London/New York: Routledge 2016, s. 205-15.

-“On Fashion Criticism”, i Giovanni Matteucci & Stefano Mariono (red): *Philosophical Perspectives on Fashion*. London/Oxford/New York: Bloomsbury Academic 2016, s. 107-18.